

1

CELE DOUĂ METODE DE EDUCAȚIE

Asemeni valurilor furtunii ce se abate în plină beznă, societatea care nu-și găsește lumina bântuie fără rost în căutarea adevărului.

Famiiliile, copiii încă nenăscuți, stabilitatea, pacea și viitorul, toate sunt în primejdie în prezent.

JOSEPH STOWELL

„**M**ary era un copil atât de minunat și de bine-crescut“, „Mi-a spus îndurerată mama ei, Beth, venind împreună cu soțul ei, Dan, la mine, să mă consulte. „Era un copil atât de vesel și rareori ne-a făcut probleme. Prietenii noștri spuneau că este un copil ideal. Am încercat să-i împărtășim toate lucrurile bune de care aveam cunoștință — am familiarizat-o cu biserica, muzica și sporturile. Un timp, Dan a fost chiar și la karate cu ea.

Mai avea niște mici conflicte cu sora și cu fratele ei din când în când“, a continuat mama ei. „Dar acum sunt foarte apropiați. Uneori părea foarte abătută și avea perioade când nu voia să împărtășească nimănui nimic din ceea ce i se întâmpla. Și ne-am gândit că așa e ea. În majoritatea timpului părea mulțumită. Mary a avut întotdeauna mulți prieteni.

Nu era necuviincioasă, era săritoare și foarte disciplinată — a avut Dan grijă de asta. Cum e cu putință ca un copil căruia i-ai oferit totul și care părea atât de disciplinat să ajungă în halul ăsta? Nu ne-am gândit niciodată că s-ar putea apuca de droguri. Suntem total dezorientați în privința celor cu care s-a înhăitat de când a terminat facultatea. Și când te gândești că am ales un colegiu creștin tocmai pentru a preveni asemenea situații! Acum vrea să se mărite cu un imigrant ilegal — cel despre care bănuim,

de altfel, că a lăsat-o gravidă. Trăim un adevărat coșmar, nu alta!”

„Când ați observat prima schimbare la Mary?” am întrebat. „În primul an de facultate, când am mers pentru prima oară la ea”, mi-a răspuns Dan. „Nu s-a bucurat să ne vadă, dar n-am dat prea mare importanță faptului, pentru că avea note bune și am rămas cu impresia că s-a adaptat foarte bine în mediul universitar. Când notele ei au început să devină îngrijorător de proaste și am văzut că tot schimba specialitatea, ne-am dat seama că are o problemă gravă. În final a absolvit, dar asta după ce a ales o facultate care o solicita cel mai puțin.”

„V-a povestit cumva Mary cum își petrecea timpul liber?”

„Tocmai asta ne-a deranjat cel mai tare. Deși ne vorbea mereu despre tot felul de lucruri în care părea implicată, n-am știut niciodată cu adevărat ce se întâmpla în viața ei socială și spirituală. Am crezut că s-a înscris într-o organizație creștină din campusul universitar și că duce o viață obișnuită de studentă. Habar n-aveam că lua droguri sau că s-a încurcat cu David.

Oare unde am greșit, dr. Campbell? Cum am putea s-o ajutăm acum? O iubim și am vrea să facem parte din viața ei, dar este atât de rece cu noi. N-aș putea spune că e ostilă, dar este distantă. E de nerecunoscut, s-a schimbat mult de când a plecat la facultate. Ce putem face?”

Povestea lui Mary

Când am contactat-o pe Mary și am întrebat-o dacă vrea să stăm de vorbă, la început m-a refuzat. Totuși, un preot al tinerilor care izbutise să se apropie de ea a convins-o, într-un final, să vină la mine. Cum stătea ea așa, la mine în cabinet, am constatat că este o tânără atrăgătoare de 22 de ani, dar care părea tristă și destul de neglijentă. Se

vedea că este însărcinată, se deplasa cu multă dificultate, pe chip nu i se citea nimic și părea foarte retrasă. După câteva minute de discuții diverse despre facultate, familie și prieteni, Mary a început să-mi spună o poveste foarte tristă.

„Nici nu știu prea bine de unde să încep, dr. Campbell. Îmi iubesc părinții și familia și am avut o copilărie frumoasă. Nu mi s-a întâmplat nimic îngrozitor, așa cum a fost cazul cu mulți dintre prietenii mei. Ca să spun drept, nici nu înțeleg cum de-am ajuns într-o asemenea încurcătură. Am vrut să devin specialistă în biologie marină, dar n-am fost în stare să mă adun. Când n-am mai luat note bune, mi-am pierdut orice fel de interes. Deși am avut prieteni grozavi și multe șanse la facultate, pur și simplu n-am fost fericită. Profesorii au încercat să mă ajute în toate felurile, dar n-a mers nimic.”

„Dar cum te descurcai în relațiile cu ceilalți înainte de facultate și cum te-ai descurcat după aceea?” am întrebat eu.

„În liceu am avut câțiva iubiți — în măsura în care mi-am dorit asta. N-am făcut sex, dacă asta era întrebarea, dar au existat câțiva băieți în viața mea. La facultate a fost cam la fel. Până la David, nu m-am culcat cu nimeni. L-am cunoscut pe când aveam un job de chelneriță în timpul liber, ca să câștig ceva bani. El era piccolo — nu are încă drept de muncă. Familia lui vrea să vină, și ea, în Statele Unite, iar David speră să-i ajute, dar mai întâi trebuie să-și clarifice propria situație.”

„Mary, mai povestește-mi despre David”, am rugat-o eu.

„Ei bine, este o persoană minunată care ține cu adevărat la mine. Nu este foarte credincios, dar este extrem de înțelegător. Îi pasă de oameni și vrea să-și ajute familia. Îmi spune că mă iubește cu adevărat și că mă va ajuta să scap de problema drogurilor. În privința asta, n-o duc prea bine — am urmat un tratament de dezintoxicare vreme de șase luni, dar nu pot spune că m-am lăsat definitiv. Un timp rezist

destul de bine, apoi o iau de la capăt. M-ați putea ajuta, domnule doctor?”

Povestea lui Mary nu este neobișnuită. Este o tânără sensibilă, cu suflet bun și lipsită de intenții rele. Numai că are probleme în privința hotărârilor pe care ar trebui să le ia. Pentru că este foarte influențabilă, persoanele mai puternice și mai egoiste profită adesea de ea. Mary este prototipul copilului devenit adult care nu reușește să se adapteze la vârstă — categorie rareori întâlnită până acum câțiva ani. Acești copii minunați și aparent normali, provenind din familii bune, ai căror părinți s-au străduit din răspuțeri să le ofere o educație bună, trec prin adevărate crize sentimentale încă din primii ani de după majorat. Pentru cei care au cunoscut-o, Mary nu părea o candidată la probleme grave și nici genul de om care avea să-și distrugă viața. Ca, de altfel, nenumărați alți copii care se trezesc în situații similare. Cum ajung acești copii și adolescenți s-o apuce pe drumuri greșite? De regulă, aceste situații ni se par explicabile în cazul tinerilor care provin din familii sărace, unde sunt maltratați, sau din cămine dezorganizate în urma divorțurilor, dar nu în cazul copiilor crescuți în familii creștine, iubitoare și echilibrate.

Două metode de educație

Putem explica oare faptul că tot mai mulți copii sfârșesc prost, inclusiv cei proveniți din familii bune? Da. Există niște răspunsuri clare care explică de ce atât de mulți copii precum și părinții lor au atât de multe probleme fără precedent până acum. Aceste răspunsuri nu sunt simple, deși multe dintre probleme își au originea la nivel educațional: felul în care reacționăm în raport cu nevoile copiilor noștri. Există două formulări care rezumă felul în care părinții rezolvă nevoile copiilor lor. Unii părinți practică *metoda educației prin reacție*. Alții aplică *o metodă proactivă la nivelul educației*. Diferența-cheie în privința rezultatelor acestor atitudini la nivel educațional este următoarea:

*Educația prin reacție urmărește în special ceea ce fac copiii.
Educația proactivă urmărește în special de ce au nevoie copiii.*

Metoda prin reacție presupune o educație care are la bază un sistem de pedepse. Metoda proactivă anticipează și încearcă să satisfacă nevoile elementare ale copiilor. Această metodă pozitivă, proactivă, este cea mai eficientă în privința educației copilului.

Cheia educației eficiente

Exprimarea consecventă a iubirii față de copil stă la baza educației eficiente. Nu contează dacă ea variază ca formă de exprimare în funcție de timp și spațiu. Ceea ce contează cu adevărat este ca părinții să satisfacă nevoile copilului și ca acesta să se simtă iubit cu adevărat.

Nevoile esențiale ale copiilor nu se modifică. Sigur că există factori care se schimbă — contextul, factorii externi și modalitatea de exprimare în funcție de societatea respectivă — iar modificările pe care le-am constatat în ultimele decenii îi îndreptătesc pe părinți să se îngrijoreze, complicându-le foarte mult delicata misiune de a-și crește copiii. Adesea, societatea pare că face front comun împotriva a ceea ce încercăm noi să realizăm acasă. Și totuși, în ciuda acestei realități, trebuie să nu uităm: nevoile fundamentale ale copiilor rămân aceleași. Cea mai importantă nevoie constă în faptul că ei vor să se simtă iubiți.

Majoritatea părinților își iubesc copiii, dar nu toți își exprimă afecțiunea astfel încât să se facă înțeleși sau să satisfacă întru totul nevoile copilului. Dacă mediul cultural sau comunitatea din jur corespunde suficient valorilor familiei, părinții pot adesea să fie ceva mai puțin eficienți în educație, având în vedere că altcineva le va prelua această misiune. Dar atunci când copiii se dezvoltă într-un mediu cultural total diferit față de ceea ce cred și prețuiesc părinții,

sarcina de a satisface nevoile copiilor rămâne exclusiv asupra lor. Actualmente, aproape că nu ne mai putem permite greșeli.

Ca părinți care doresc să aibă copii responsabili, cu un caracter solid, așa cum se cuvine la acest început de secol, vă dați seama de amploarea misiunii care vă revine. În general, nu vă puteți baza pe școli, pe vecini sau pe comunități care să vă ajute în mod semnificativ. Adesea, nu puteți avea încredere nici în propriile rude sau în Biserică pentru a reîntări ceea ce îi învățați și le dați ca model copiilor acasă. Și categoric că nu puteți avea încredere în mijloacele de informare de masă având în vedere mesajele pe care se bazează.

Trăim într-o societate care adesea este pur și simplu împotriva copiilor. Să analizăm puțin ce se întâmplă:

- Nevoile copiilor nu mai sunt în general prioritare. Până și delincvenții înrăiți sunt mai ocrotiți decât mulți dintre copiii noștri.
- Multe școli au devenit un adevărat haos și nu refugiul în care copiii să poată învăța. Centrele de monitorizare a maladiilor cu sediul în Atlanta au inclus violența în școli ca principală preocupare în domeniul sănătății publice la nivelul întregii Americi.
- Cei din publicitate exploatează slăbiciunile și dorințele arzătoare ale tinerilor.
- Avorturile libere fac ca apariția unui copil să fie nu numai ceva opțional, dar chiar ceva de care ne putem lipsi. Când adulții nu doresc un copil, îl pot scoate din pântec „pentru a proteja drepturile femeii”, ignorându-le pe cele ale copilului.
- Maltratarea copiilor rămâne o mare nenorocire a societății acestui început de secol XXI.*

---

* Fragmente adaptate din cartea lui Ross Campbell, *Kids in Danger (Copii în primejdie)*, Colorado Springs: Chariot Victor, 1995, pp. 21-22.

Toate acestea înseamnă că voi, ca părinți, trebuie mai mult ca niciodată să înțelegeți nevoile copiilor, atât cele prezente cât și în perspectiva viitorului, pentru a acționa consecvent spre satisfacerea lor, în relativ puținii ani în care îi aveți pe cei dragi la voi în casă.

În ce „experti” vă puteți încrede?

În ultimele decenii, părinții au fost asaltați cu sfaturi în ceea ce privește educația copiilor. Acest potop de lucrări în domeniu reprezintă o inovație relativ recentă care a început lent în anii '70 și s-a accelerat treptat în următoarele două decenii. Sfaturile în privința educării copiilor au devenit o adevărată industrie în care există editori și organizații care concurează în privința influenței pe care o pot avea prin intermediul informațiilor respective.

Disponând de atâtea sfaturi, pe cine să credeți mai întâi? Nu toți acești „experti” au căzut de acord asupra felului în care trebuie tratați copiii. Chiar și în această adevărată industrie a editurilor care publică tot mai multe lucrări cu conotație religioasă veți găsi diferențe semnificative în privința abordării educației pe care o pot da părinții. E greu de știut cum să evaluezi tot ceea ce auzi și citești, mai ales dacă ești un părinte conștiincios, care încerci să faci tot ce-ți stă în putință.

Și cărțile mele pot fi incluse în acest potop de informații, deși au fost altfel decât marea majoritate. În 1976, am scris prima carte pentru părinți, *How to Really Love Your Child* (Cum poți să-ți iubești cu adevărat copilul), pentru că trebuia să ofer ceva părinților micilor mei pacienți. Această carte și cele care au urmat s-au bazat pe zeci de ani de experiență clinică în care am fost psihiatru de copii, dar și pe experiența mea de tată implicat trup și suflet. Ele pornesc de la studii aprofundate și se inspiră din experiența multor altor părinți, mame și tați iubitori, și evident își au rădăcinile în

adevărurile din Sfânta Scriptură. Principiile au fost probate în nenumărate cămine și situații din lumea întregă.

După ce am scris *How to Really Love Your Child* (*Cum poți să-ți iubești cu adevărat copilul*), pastorul meu, Ben Haden, m-a prezentat editurii Victor Books care a publicat cartea pentru o piață destul de largă. Am fost uluit să constat că ea a devenit un bestseller și ulterior a fost tradusă în peste 30 de limbi și distribuită în multe țări.* Am mii de scrisori de la părinți care își manifestă recunoștința în urma aplicării principiilor sugerate de mine în cazul educării copiilor lor.

Când am scris această primă carte, copiii noștri aveau 3, 7 și 15 ani. Acum sunt mari și la casele lor. Până în prezent, ne-au adus în dar o nepoată și sperăm și alți nepoți. În fiecare zi îi mulțumim lui Dumnezeu că ne-a dat acești copii. Ei au devenit adulții la care am sperat și pentru care ne-am rugat.

Pentru că filozofia mea în privința educației copiilor a fost în contradicție cu cea a altor experți foarte populari, aș vrea să indic încă de la începutul acestei cărți tipul meu de abordare. Eu cred că avem de făcut o alegere în privința sfaturilor despre educație. Pe de o parte părinții trebuie să facă față copiilor, răspunzând în special comportamentelor specifice, iar pe de altă parte împreună cu alți experți în domeniu le sugerăm părinților să îndeplinească această misiune sfântă a lor de a înțelege nevoile de viață ale copiilor lor și de a acționa în așa fel încât să le poată satisface aceste nevoi. Prima cale o numesc și cea a „reacției față de comportamente”. Aceasta este o metodă de educație care presupune o reacție și care de obicei nu funcționează prea bine. O metodă mai eficientă în privința educației se bazează pe o „anticipare a nevoilor”. Aceasta este o educație proactivă. Educația eficientă, bazată pe o relație plină de iubire, este cea cu adevărat proactivă.

---

* De atunci, peste 1,4 milioane de exemplare s-au vândut în Statele Unite și în străinătate.

Cele patru pietre de temelie ale unei educații bune

Cred că nevoile copiilor voștri pot fi grupate în patru categorii, fiecare reprezentând o soluție pentru o educație eficientă. Pe acestea eu le mai numesc și pietrele de temelie ale educației eficiente. În această carte vom analiza modalitățile în care aceste nevoi de cele mai multe ori nu sunt satisfăcute, dar și felul în care voi, ca părinți, puteți acționa alături de copiii voștri pentru a pune aceste pietre de temelie în vederea binelui și a fericirii lor prezente și viitoare.

Exprimarea consecventă a iubirii trebuie să capete o formă precisă, care să se adapteze vârstei și nivelului de dezvoltare a personalității copilului vostru. Această exprimare care stă la baza unei educații eficiente constă în patru pietre de temelie:

- Satisfacerea nevoilor emoționale și de iubire ale copilului vostru.
- Asigurarea unei pregătiri pline de iubire, dar și formarea unei discipline a copilului.
- Asigurarea unei protecții fizice și emoționale pentru copil.
- Explicarea și exemplificarea controlului mâniei pentru copil.

Pe măsură ce veți încerca să satisfaceți aceste nevoi ale copiilor încă de când sunt foarte mici — indiferent că au 2 sau 10 sau 12 ani — trebuie să fiți permanent cu ochii pe scopul final. Obiectivul absolut este educarea copiilor în așa fel încât să fie pregătiți pentru a duce o existență responsabilă, fericită și plină de reușite. Asta înseamnă că veți anticipa niște situații precise pentru copiii voștri, având în vedere că ei nu o pot face singuri. Dacă doar veți reacționa în raport cu anumite comportamente și veți încerca să-i îndrumați exclusiv când s-au întâmplat deja

niște nenorociri, vă veți simți mereu frustrați în privința educației lor, pentru că nu veți mai reuși niciodată să îi ajungeți din urmă. În schimb asta îi va face pe copiii voștri să se simtă la rândul lor frustrați atât în ceea ce-i privește cât și în ceea ce vă privește, pentru că faptele lor lipsite de maturitate ajung să stea la baza tuturor acțiunilor lor. Ei au nevoie să fie conduși, să li se explice dinainte niște lucruri și să fie formați în această direcție, nu doar să reacționați în raport cu comportamentul lor.

Dacă le veți furniza copiilor ceea ce au nevoie cu adevărat în cele patru direcții amintite, veți putea ca treptat să le dați mână liberă, bazându-vă pe o încredere justificată că pot lua singuri hotărârile cele mai înțelepte și care îi vor ajuta să aibă o viață de adult fericită și foarte productivă.

Mary și pietrele de temelie

Să revenim la Mary și la familia ei, din punctul de vedere al celor patru nevoi pe care le au toți copiii.

Nevoile emoționale/de iubire

O împlinire adecvată a nevoilor emoționale este piatra de temelie a unei educații eficiente. Pentru ca acești copii să aibă o părere bună despre sine și să fie capabili să se adapteze situațiilor tensionate și stresante din viață, ei trebuie să simtă că părinții lor îi iubesc și că le pasă de ei. Și totuși, mulți copii și adulți au probleme de anxietate, depresie, ajungându-se la acel sentiment de inferioritate. Acest lucru îi împiedică să funcționeze la întregul potențial în această societate dificilă și competitivă în care trăim, astfel încât mulți o apucă pe un drum care pare mult mai accesibil — cel al comportamentelor distrugătoare.

Mary mi-a mărturisit că n-a simțit niciodată că părinții ei ar iubi-o cu adevărat. Știa că au avut grijă de ea când era mică, dar nu s-a simțit niciodată cu adevărat iubită.

Recunoașterea acestui sentiment a luat-o oarecum prin surprindere, pentru că ea a crescut într-o familie frumoasă în care nevoile sale fizice erau satisfăcute chiar cu multă generozitate. De fapt, adesea se simțea chiar foarte dezorientată și vinovată de această relație nereușită pe care o avea cu părinții ei. Deși îi iubea, nu a fost niciodată în stare să-și exprime dragostea. Această incapacitate a făcut-o să se întrebe dacă nu cumva e ceva în neregulă cu ea. Ca urmare, s-a izolat de părinții ei și n-a mai reușit să comunice cu ei așa cum ar fi trebuit.

Discutând și cu părinții lui Mary, m-am convins că ei o iubeau chiar foarte tare. Doar că erau îngrijorați ca fiica lor să nu devină prea „răsfățată”. Aceasta însemna că principala cale de legătură cu ea avea la bază diversele forme de pedeapsă — sau de amenințare cu pedeapsa. Dacă ar fi fost în stare să își dea seama cum se purtau de fapt cu Mary, ar fi înțeles de ce ea nu se simțea iubită. Ei se concentrau în special pe comportamentul său și reacționau prin pedepse, în loc să se concentreze pe nevoile emoționale ale lui Mary. Un copil este mult mai ușor de disciplinat când se simte mai întâi iubit.

Dacă părinții lui Mary i-ar fi satisfăcut nevoile profunde de iubire și de afecțiune și ar fi păstrat rezervorul emoțional plin, probabil că ea ar fi scăpat de acest sentiment negativ în legătură cu ea însăși și cu ideea de autoritate pe care i-au insuflat-o și care o stingherește într-atâta acum.* Ar fi fost mai puternică în privința stabilirii priorităților și în privința rezistenței pe care ar fi putut-o manifesta în raport cu presiunile din jur. Ar fi putut să obțină ceea ce își dorise cu adevărat și nu să se lase pradă unor motivații subconștiente

---

* Conceptul de rezervor emoțional al copilului sau nevoi emoționale este analizat amănunțit în capitolul 2. În plus, vezi Gary Chapman și Ross Campbell, *Cele cinci limbaje de iubire ale copiilor* — apărută la Curtea Veche Publishing, 2001, pp. 15-21.

negative, cum ar fi acest sentiment de mânie transformată în răzvrătire sau în acest comportament distructiv.

Chiar dacă pentru un observator cu experiență este evident că Mary nu a fost niciodată înconjurată cu suficientă afecțiune, ei nu îi este deloc clar acest lucru. Starea de confuzie la care a ajuns din acest motiv, împreună cu lipsa de siguranță emoțională de care avea nevoie au împiedicat-o să-și folosească întregul potențial la facultate ori în relațiile interumane ca adult. Ea simțea nevoia să fie cu adevărat iubită de părinți și această lipsă a fost motivul principal al mării ei nefericiri.

Nevoile de formare/disciplină

Majoritatea părinților sunt prost sfătuiți să folosească tehnici de formare total nefaste. Aceste tehnici continuă să fie recomandate de oameni care le vor binele, dar care nu reușesc să aibă o privire de ansamblu. O abordare prin care se reacționează la ceea ce se întâmplă poate părea că are efect la copiii mici, astfel încât părinții cred că acest sistem este eficient. Când însă părinții continuă cu aceste metode care presupun o simplă reacție față de ceea ce se întâmplă, în final acest tip de educație aduce neajunsuri atât copiilor cât și familiei. Iar atunci când copiii o apucă pe căi greșite, părinții sunt uimiți. În cazul familiei lui Mary existau dovezi clare că accentul s-a pus pe pedepse.

Nevoile de protecție fizică/emoțională

Fiecare copil are nevoie de un părinte care să-l protejeze de orice neajuns fizic și emoțional. Este surprinzător faptul că mai e nevoie să le atragem atenția părinților din ziua de azi că trebuie să-și protejeze așa cum se cuvine copiii, mai ales când se știe cât de multe influențe negative există în societatea noastră. O parte dintre aceste amenințări nemărturisite cu care se confruntă copiii noștri apar pe ascuns,

pentru că există persoane lipsite de scrupule care profită de pe urma copiilor noștri, acționând fără știrea părinților.

Știm că există o discrepanță între ceea ce părinții presupun că fac copiii lor și ceea ce fac ei de fapt. Acest lucru devine evident și în cazul rezultatelor din cadrul diverselor sondaje în care tinerii își recunosc comportamentul, iar părinții ne explică de fapt ce anume cred ei că fac copiii lor.

Mulțumim lui Dumnezeu că din fericire mai există și influențe minunate, total pozitive și mobilizatoare la nivelul societății noastre și trebuie să ne luptăm ca ele să supraviețuiască. Dar trebuie totodată să fim conștienți de numărul tot mai mare de factori negativi și dăunători care ne pot influența copiii.

De exemplu, Mary mi-a spus că ea nu a fost niciodată protejată de influențele nefaste pe care le reprezintă mass-media și Internetul. Cum nu putea să discearnă singură și adesea se lăsa luată de val în prezența prietenilor mai puternici, n-a știut să facă față ispitelor pe care le-a întâlnit în cale atunci când n-a mai stat cu părinții.

Deși Mary a fost crescută într-o casă de creștini și mergea la biserică, ar fi fost benefic să fie mai bine protejată împotriva influențelor dăunătoare ale societății noastre. Părinții grijulii trebuie să acționeze împreună pentru a găsi căi prin care copiii să aibă o ocupație sănătoasă, eventual una de natură sportivă. Altfel ei vor fi tentați să se implice în situații nedorite și distructive. Avem nevoie de ajutorul celor de la biserică, dar și de profesori și de liderii comunității cu care împărtășim aceleași valori.

Părinții cu adevărat responsabili trebuie să se simtă ca într-o stare de război, căci chiar așa stau lucrurile. Din păcate în societatea noastră există mult prea multe persoane îngrozitoare care se folosesc de copii ca să câștige bani sau să-și satisfacă alte plăceri. La știri aflăm tot mai mult despre diverse forme de maltratare a copiilor pe Internet. Pornografia cu minori este o afacere foarte bănoasă. Din păcate,

guvernul nu a fost foarte activ în a-i penaliza pe cei care ne amenință copiii. Ca părinți trebuie să ne asumăm responsabilitatea majoră de a le furniza copiilor un mediu sănătos. Și mai ales nimeni nu trebuie să treacă singur prin această situație. Trebuie s-o socotim o șansă enormă de a lucra cot la cot ca buni creștini pentru împărăția Domnului.

*Nevoile de explicare și exemplificare
a controlului mâniei*

Partea cea mai greșit înțeleasă în privința formării copilului se referă la momentele de furie. De fapt eu cred că pentru părinți cel mai dificil este să-și învețe copiii să-și stăpânească în mod matur mânia. Puțini părinți știu să își stăpânească propria mânie, pentru că majoritatea nu au fost educați astfel. Și puțini părinți sunt conștienți că lor le revine răspunderea de a-și pregăti copiii în această direcție.

Am constatat o gravă escaladare a conflictelor prin afișarea în public a momentelor de mânie, mai ales în ultimii ani, și faptul că nu ne mai putem bizui pe majoritatea instituțiilor societății noastre care ne-ar putea ajuta să ne pregătim copiii în această direcție. Ca părinți aceasta este misiunea noastră esențială, să-i învățăm să-și stăpânească mânia; și totuși, majoritatea nu suntem conștienți de ceea ce ar trebui să facem.

Fără o pregătire din partea părinților se va ajunge la o abordare tot mai primitivă și mai imatură a momentelor de mânie. Acest lucru este evident pretutindeni — violență individuală, lipsă de respect față de autoritate și manifestarea atitudinilor foarte ostile. În capitolul 6 vom aprofunda acest subiect de o importanță capitală.

Mary mi-a mărturisit că atunci când era mai mică și locuia cu părinții ei, de multe ori a avut parte de momente de mânie. Părinții ei se certau foarte des, ceea ce creaa o atmosferă tensionată și neplăcută, mai ales pentru copii. Mary se temea adesea de mânia părinților, în special de cea

a tatălui. Acest lucru o împiedica să le vorbească deschis părinților și a determinat-o să le poarte pică. Adesea simțea nevoia să îi facă să sufere sau să îi supere pentru ca aceștia să se enerveze, să se mânie. Această atitudine plină de ranchiună se transforma uneori în sfidare, deși rareori se confrunta direct cu părinții.

Lui Mary i-a fost foarte greu să-mi spună toate acestea, pentru că ea își iubea sincer părinții și știa că ei ar fi suferit profund dacă ar fi auzit așa ceva. Ca urmare a faptelor părinților ei, Mary și-a stăpânit foarte greu propria mânie, pentru că nu a fost învățată niciodată cum să procedeze. Părinții n-au fost pentru ea niște modele de urmat, tot așa cum n-au fost nici pentru frații ei.

Schimbarea metodei educaționale actuale

Dacă sunteți părinți și citind aceste rânduri, gândiți așa: *„Ei bine, am făcut și eu greșeli și nu știu dacă nu cumva este prea târziu sau nu știu de unde s-o apuc”*, înseamnă că ați prins curaj. Dacă copilul mai locuiește cu voi și vreți să vă schimbați stilul de abordare, puteți încă să jucați un rol foarte eficient în formarea sa pentru atingerea scopului absolut: pregătirea pentru viața de adult.

Atunci când mă gândesc la schimbare, mă gândesc și la Shanna și la Mike, părinții unui copil pe nume Jim. Când Jim avea 15 ani, m-a sunat Shanna. *„Jim este un copil cu o fire veselă și este foarte conștiincios”*, mi-a explicat ea, adăugând că dintotdeauna a fost ușor de stăpânit și de disciplinat, mai ales la o vârstă foarte fragedă. *„Se înțelegea bine cu alți copii și participa la programele organizate pentru cei de vârsta sa la biserică. Soțul meu și cu mine nu am avut probleme serioase cu Jim până ce n-a împlinit 12 ani și a început să se izoleze tot mai tare. Vorbea tot mai puțin cu noi și cu ceilalți. Ne-am gândit că este tipic pentru această perioadă premergătoare adolescenței. Între timp*

însă, notele au început să scadă și ne-a anunțat că n-ar mai vrea să facă sport și nici să meargă la biserică. De asta te-am sunat.”

Când ne-am întâlnit ulterior, am descoperit că părinții lui Jim erau foarte iubitori și buni creștini, preocupați serios de fiul lor. Ceea ce însă nu-și dăduseră seama era că băiatul făcuse o depresie, iar metoda lor educațională accentua problemele lui. Dintotdeauna au presupus că o disciplină de fier ar fi principala cale de comunicare cu băiatul lor. Ei s-au dovedit foarte aspri ca părinți. Astfel Shanna și Mike au reacționat în raport cu comportamentul lui Jim, în loc să se concentreze asupra felului în care ar fi putut să îi ofere mai multă afecțiune de care avea atâta nevoie. Ei s-au lăsat puternic influențați de cărțile de educație creștină care pun accentul pe „disciplină”, fără a asigura afecțiunea atât de necesară unui copil.

De câte ori Jim făcea câte o ispravă, nu era cuminte sau își nemulțumea în vreun fel părinții, aceștia reacționau negativ. Asta presupunea inclusiv reacții foarte aspre, dar și un limbaj dur, însoțit de multe ori de pedepse fizice. Sigur că mânia făcea parte din reacția lor, chiar dacă Shanna și Mike nu erau conștienți de asta așa cum ar fi trebuit, tot așa cum nu-și dădeau seama nici de tensiunea pe care o creau în viața lui Jim. Ei erau convinși că-i oferă educația „corectă” sugerată de atât de mulți „experti”.

Pe măsură ce am discutat despre felul în care funcționa familia lor, Shanna și Mike și-au dat repede seama că trebuie să fie mai înțelegători în privința nevoilor esențiale ale copiilor. În cele din urmă, au reușit să se concentreze nu asupra unei reacții imediate, ci asupra satisfacerii nevoilor emoționale ale lui Jim. Pe măsură ce au făcut-o tot mai des, Jim a început să iasă din starea de depresie în care căzuse.

Acum, după un an, Shanna și Mike continuă să își concentreze energia părintească asupra satisfacerii nevoilor esențiale ale lui Jim. Acest lucru l-a făcut pe Jim să redevină

fericit și productiv. Această poveste a avut un final minunat, pentru că Shanna și Mike au învățat să fie părinți, asumându-și rolul care presupune dăruirea unei mari cantități de afecțiune. Actualmente, ei anticipează nevoile lui Jim și nu mai reacționează doar la comportamentul său.

Privind spre viitor

Indiferent dacă avem copii de 5 sau 15 ani, cu toții ne gândim la ziua în care vor fi pe picioarele lor. Într-un fel, întreaga noastră activitate de părinți se concentrează asupra acestui moment pe măsură ce ne străduim să ne responsabilizăm copiii ca să se poată descurca bine ca adulți. Această pregătire se face într-un ritm lent, încetul cu încetul.

Actualmente, acest ritm este tot mai lent, având în vedere că durează tot mai mult ca un copil să devină independent. Această prelungire a duratei are anumite implicații emoționale, fizice și financiare. Ca părinți trebuie să fim conștienți de acest fenomen recent pentru a încerca alături de copiii noștri să găsim o soluție pozitivă. Într-un mediu adesea amenințător și confuz pentru copiii noștri, trebuie să îi pregătim cât mai bine pentru viitor.

Părinților lui Mary le-a fost foarte greu să o pregătească pentru viitor în mod sănătos, pentru că nu-i satisfăcuseră nevoile în raport cu cele patru pietre de temelie pe care le-am menționat anterior în acest capitol. Și totuși, așa cum aveau să descopere, nu e niciodată prea târziu să mai faci niște rectificări și să cauți ajutorul divin pentru familia ta. Dumnezeu este expert în a transforma ceva îngrozitor în ceva minunat.

CAPITOLUL 1

1. În ce măsură forțele care nu țin de voi, ca părinți — adică școala, mijloacele de informare, comunitatea, și chiar Biserica — acționează împotriva valorilor pe care încercați să le insuflați copilului vostru? În ce fel vă complică ele îndatoririle de părinte?
2. Vi s-a întâmplat vreodată să-i comunicați în mod explicit copilului dragostea pe care i-o purtați? Și când îi comunicați această iubire, de ce oare uneori nu o receptează așa cum v-ați dori? Ce vă spun toate acestea despre relația pe care o aveți cu copilul?
3. Pornind de la educația din familie, de la sfaturile celorlalți ori de la cărțile pe care le-ați citit pe această problemă, care stil de educație vă atrage: reacția în raport cu comportamentul sau asigurarea nevoilor, într-o relație de satisfacere reciprocă a trebuinței de ordin afectiv?

4. În cazul lui Mary, părinții săi nu erau conștienți că principala nevoie a copilului era nesatisfăcută. Analizați cele patru pietre de temelie ale unei educații eficiente. Oare nu cumva nu ați dat destulă atenție vreuneia dintre aceste zone?
5. În care dintre aceste patru zone vă descurcați cel mai bine, și asta pentru că îi înțelegeți nevoile sau pentru că doriți să i le satisfaceți, ori din ambele motive?